

สามโก้

ท้องถิ่นเกิดทัพของไทยและพม่า

“สามโก้” เป็นชื่ออำเภอหนึ่งของจังหวัดอ่างทองในปัจจุบัน และเป็นตำบลมาก่อน สำหรับชื่อ “สามโก้” นี้เป็นชื่อแปลก แต่ก็ไม่มีใครปรากฏหลักฐานว่าทำไมจึงชื่อนี้ และมีชื่อขึ้นมาตั้งแต่เมื่อใดใครเป็นผู้ตั้ง อย่างไรก็ตามชื่อสามโก้ก็มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา แผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแล้ว ดังปรากฏในพระราชพงศาวดารเรื่องไทยรบพม่า พระนิพนธ์สมเด็จพระยาจักร์ราชานุภาพ คราวสมเด็จพระสุริโยทัยขาดคอช้าง เมื่อ พ.ศ. ๒๐๙๑ ตอนหนึ่งว่า

“พระเจ้าหงสาวดีตะเบ็งชเวเตยยกกองทัพเข้ามาถึงเมืองกาญจนบุรีไม่เห็นมีผู้ใดต่อสู้ ก็ยกล่วงเลยเข้าเขตเมืองสุพรรณบุรีทางปากแพรก บ้านทวนกะพังตรุ จรเข้าสามพันเมืองอุทอง บ้านโค่ง คอกระฆัง หนองสาหร่ายแล้วเข้าตีเมืองสุพรรณบุรี กองทัพไทยทานกำลังไม่ได้ก็ถอยหนีมากรุงศรีอยุธยา พม่าก็ยกตามเข้ามาทาง ลำสามโก้ ป่าโมกข์ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแถวบางโพงผาง เข้ามาทางชานพระนครทางทุ่งมฤตพิสัยข้างค้ำนเหนือ”

โดยกระบวนเรือพระที่นั่งจากพระนครไปทำพิธีพื้นไม้ข่มนาม
ที่ทุ่งลุมพลี แล้วเสด็จไปยังที่ตั้งทัพชัย ณ ตำบลมะม่วงหวาน
ประทับแรมจักรกระบวนทัพอยู่ ๓ ราตรี ถึงวันขึ้น ๑๒ ค่ำ
เสด็จยกกองทัพหลวงมีจำนวนพล ๑๐๐,๐๐๐ ออกจากทุ่ง
ป่าโมกไปเมืองสุพรรณบุรีทาง บ้านสามโก้ แล้วข้ามลำน้ำ
สุพรรณที่ท่าท้าวอุทองไปถึงค่ายหลวงที่หนองสาหร่ายริมลำน้ำ
ท่าค้อย เมื่อวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือนยี่นั้น

จากนั้นเป็นต้นมาบ้านสามโก้ก็ได้ปรากฏในพระราช-
พงศาวดารอีกเลย และบ้านสามโก้ขึ้นกับเมืองวิเศษชัย-
ชาญเรื่อยมา จนกระทั่งจังหวัดอ่างทองแบ่งการปกครองเป็น
อำเภอ สามโก้ขึ้นกับอำเภอไผ่จำศีล เมื่ออำเภอไผ่จำศีล
เปลี่ยนเป็นอำเภอวิเศษชัยชาญ สามโก้ก็ยังขึ้นกับอำเภอ
วิเศษชัยชาญเรื่อยมา จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.
๒๕๐๕ ทางราชการได้ยกฐานะตำบลสามโก้ขึ้นเป็นกิ่ง
อำเภอสามโก้ โดยแบ่งตำบลในท้องที่ในอำเภอวิเศษชัยชาญ
ไปให้ ๒ ตำบล คือ ตำบลสามโก้ และตำบลอบทม

ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ ทาง
ราชการได้ยกฐานะกิ่งอำเภอสามโก้เป็นอำเภอสามโก้ มีเขต
ปกครอง ๒ ตำบล เช่นเดิม

ปัจจุบันนี้อำเภอสามโก้มีที่ว่าการอำเภออยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดอ่างทองประมาณ ๒๔ กิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอวิเศษชัยชาญประมาณ ๑๓ กิโลเมตร การเดินทางจากศาลากลางจังหวัดอ่างทองถึงที่ว่าการอำเภอสามโก้นี้มีถนนรถยนต์แล่นถึงได้ตามถนนสายอ่างทอง - วิเศษชัยชาญ และจากวิเศษชัยชาญ สามโก้ และจากอำเภอสามโก้มีถนนไปถึงอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีระยะทางประมาณ ๑๓ กิโลเมตร แต่ยังไม่มีส่วนข้ามที่บึงสามโก้ ถ้าหากมีส่วนดังกล่าวนี้แล้วรถยนต์จะแล่นจากอ่างทองถึงสุพรรณบุรีได้สะดวกสบายทีเดียว แต่ที่ว่าถนนยังไม่ดีนัก ถ้าหากถนนรุดค่างตลอดก็จะมีสะดวกสบายมาก ❀